

Kwartalnik Samorządowy

RADZIEJOWIANIN



Bezpłatny

LATO 2021

ISSN 1732-4440



foto. Paweł Śrubas



RADZIEJÓW SIĘ SZCZEPI

Burmistrz Radziejowa zachęca wszystkich mieszkańców do zaszczepienia się przeciw COVID-19.

Punkty, w których można się zaszczepić to:

1. Hala Sportowa MZS w Radziejowie przy ul. Szkolnej 28, 88-200 Radziejów, tel: 542856272
2. Przychodnia „Eskulap”, ul. Dolna 22, 88-200 Radziejów, tel: 605 553 338,
3. Szpital w Radziejowie (SPZOZ), ul. Szpitalna 3, 88-200 Radziejów, tel: 54 285 6249.

Na osoby w pełni zaszczepione od lipca czeka radziejowska loteria fantowa. Losowanie nagród będzie miało miejsce w Urzędzie Miasta Radziejów, I piętro, pokój 125 lub 121, codziennie w godz: 7:30 do 15:30. Aby wziąć udział w loterii należy okazać potwierdzenie pełnego zaszczepienia.

Osoby mające problem z dotarciem do punktu szczepień mogą zgłosić się do tutejszego urzędu celem zapewnienia transportu. W tym celu należy zadzwonić na infolinię Urzędu Miasta Radziejów, tel. 781 630 205 lub 54 285 7110.

Od 1 lipca 2021 r. ruszyła ogólnopolska Loteria Narodowego Programu Szczepień. Szczegóły na stronie: www.gov.pl/szczepimysie/loteria

Sprawdź poziom zaszczepienia mieszkańców w gminach na poniższej stronie
<https://www.gov.pl/web/szczepienia-gmin#/ranking>

Radziejów w czołówce

Do chwili oddania niniejszej gazety do druku, Miasto Radziejów jest jednym z dwóch miast w naszym województwie o najwyższym poziomie osób zaszczepionych. Mamy olbrzymią szansę otrzymać gratyfikację finansową.

Zachęcamy do szczepień! Chrońmy siebie i bliskich! To nasza ostatnia prosta!

 **KONKURS „NAJBARDZIEJ ODPORNA GMINA”** gov.pl/szczepienia-gmin

Mała Gmina	Średnia Gmina	Duża Gmina
 do 30 tys. mieszkańców	 30-100 tys. mieszkańców	 powyżej 100 tys. mieszkańców
 nagroda 1 mln zł	 nagroda 1 mln zł	 nagroda 1 mln zł
 49 gmin z byłych województw z najwyższym odsetkiem zaszczepionych mieszkańców	 3 gminy w Polsce z najwyższym odsetkiem zaszczepionych mieszkańców	 gmina z najwyższym odsetkiem zaszczepionych mieszkańców

Najbardziej Odporna Gmina w Polsce

 wszystkie gminy w Polsce  nagroda **2 mln zł**  gmina z najwyższym odsetkiem zaszczepionych mieszkańców

 Warunek przyznania nagrody: **minimum 50%** zaszczepionych mieszkańców

 **KONKURS „GMINA NA MEDAL”**
#SZCZEPIMYSIĘ gov.pl/szczepienia-gmin

 nagroda: **100 tys. zł**

 pierwsze **500 gmin**
w których poziom zaszczepienia osiągnie **minimum 67%**

gov.pl/szczepienia-gmin

„RADZIEJOWIANIN” - Kwartalnik
Redaktor naczelny – PAWEŁ ŚRUBAS
Redakcja w składzie – T. Gadzinowska, D. Wielgosz, A. Wojciechowska,
Wydawca – Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. F. Becińskiego, ul Objezdna 33
Adres Redakcji – Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. F. Becińskiego, ul Objezdna 33,
www.bibliotekaradziejow.edx.pl, tel. 54 285 32 80
e – mail : radziejowianin@umradziejow.pl
Pismo zrzeszone w Stowarzyszeniu Polskich Mediów

REDAKCJA ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO SKRÓTÓW NADESŁANYCH TEKSTÓW
PRAWA AUTORSKIE ZASTRZEŻONE

„Każdy znajdzie tu coś, co mu się nie spodoba. Każdemu jego małe oburzenie.”

(Józef Hen - pisarz, publicysta)

Przebudowa boiska piłkarskiego i bieżni lekkoatletycznej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Radziejowie

W grudniu 2020 roku Miasto ogłosiło przetarg nieograniczony na wyłonienie Wykonawcy robót budowlanych. Przedmiot zamówienia obejmował przebudowę stadionu Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Radziejowie. Wykonawca spełniał wszystkie warunki udziału w postępowaniu i zaoferował najniższą cenę za wykonanie przedmiotowych robót, tj. **2 386.938,00 złotych brutto**.

W ramach przedmiotowego zadania Wykonawca zobowiązany jest zrealizować następujące roboty obejmujące:

- a) wykonanie bieżni typu EPDM (tzw. tartanu),
- b) przebudowę boiska piłkarskiego z trawy wraz z nawodnieniem
- c) budowę skoczni do skoku w dal i trójskoku,
- d) przebudowę dojść pieszych i dróg dojazdowych z kostki betonowej,
- e) wykonanie ogrodzenia
- f) rozbiórka istniejącego budynku kasy i budowa nowej kasy kontenerowej,
- g) wyposażenie boiska w piłkochwyty oraz bramki aluminiowe,
- h) wykonanie kabin dla zawodników i sędziów,
- i) oświetlenie boiska i bieżni,
- j) montaż i wykonanie zasilania elektronicznej tablicy wyników.
- k) budowę studni głębinowej.



Planowany termin zakończenia robót budowlanych został przewidziany na czerwiec 2022 roku. Obecnie trwają roboty budowlane oraz sprawowany jest nadzór inwestorski. Prace dotychczas przebiegają zgodnie z harmonogramem rzeczowo- finansowym.

Projekt otrzymał dofinansowanie w wysokości 50% kosztów kwalifikowanych ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Sportowa Polska- Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej- edycja 2019.

Przebudowa budynku przy ul. Kościuszki 1 tzw. Remizy OSP w Radziejowie na cele społeczne

W maju 2020 roku została zawarta umowa z Przedsiębiorstwem Wielobranżowo- Usługowo- Produkcyjnym „PRZEMBUD” spółka z o.o., na wykonanie robót budowlanych w ramach zadania: „Przebudowa budynku przy ul. Kościuszki 1 w Radziejowie na cele społeczne”. Wykonawca został wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego i zaoferował wykonanie zadania za kwotę **1 528 447,20 zł brutto**.

Zakres inwestycji obejmuje przebudowę budynku na cele społeczne wraz z wymianą instalacji wod – kan, c.o. i elektrycznej oraz wykonanie instalacji wentylacyjnej. W ramach wydatków niekwalifikowalnych zostaną wyremontowane pomieszczenia zajmowane przez Ochotniczą Straż Pożarną oraz wnętrze wieży widokowej. Projekt obejmuje również zakup wyposażenia (meble, wyposażenie kuchni w sprzęt AGD, sprzęt multimedialny i RTV).

Projekt jest działaniem infrastrukturalnym, którego realizacja przyczyni się do rewitalizacji społeczno-gospodarczej obszaru Miasta Radziejów, gdzie występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. Ma on na celu ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji i poprawę warunków uczestnictwa w życiu społecznym osób zamieszkujących obszary problemowe.

W budynku objętym projektem realizowane będą działania rewitalizacyjne, projekty społeczne organizowane dla osób starszych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Utworzony zostanie Klub Seniora oraz Centrum Usług Środowiskowych.

Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków UE z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry, Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w wysokości 85% stanowi dofinansowanie z EFRR oraz 10% Budżetu Państwa.

Prace rozpoczęły się w czerwcu 2020 r. i prowadzone są do dziś, zgodnie z harmonogramem rzeczowo- finansowym. Planowany termin zakończenia inwestycji przewidziano na 16 sierpnia 2021 roku.



Przebudowa drogi gminnej ulicy Komunalnej w Radziejowie

W bieżącym roku Miasto otrzymało dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadanie polegające na przebudowie drogi ulicy Komunalnej. W ramach przedmiotu zamówienia zostanie przebudowana oraz wzmocniona nawierzchnia jezdni, chodniki i zjazdy. W wyniku przeprowadzonego przetargu najkorzystniejszą ofertę złożyła firma, Zakład Betoniarski Robert Kopiecki z Kleczewa, która zaoferowała wykonanie zadania za kwotę: **871.375,85zł**. Wysokość dofinansowania ze środków RFRD wynosi 50% kosztów kwalifikowanych. Planowany termin zakończenia inwestycji: październik-listopad 2021 roku.

Przebudowa placu zabaw przy ulicy Chopina

Dzięki otrzymanemu finansowemu wsparciu ze środków unijnych powstanie nowy plac zabaw na terenie zielonym przy ulicy Chopina. Istniejące zabawki zostaną zdemontowane, a w ich miejsce powstaną nowe urządzenia do zabawy dla dzieci, ogrodzenie, oświetlenie i monitoring. Wykonawcą robót będzie P.P.H.U. „TOSIA” Karol Zyśk- Zareby Kościelne.

Koszt projektu wynosi **330 tysięcy złotych**, a wysokość dofinansowania 95% kosztów kwalifikowanych.

Nowy plac zabaw i siłownie zewnętrzne na tzw. radziejowskich błotach

Projekt dotyczy rozwoju infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej na nowo utworzonym terenie na tzw. Radziejowskich Błotach tj. we wschodniej części miasta za ogrodami działkowymi. W ramach zadania powstał nowy plac zabaw oraz siłownie zewnętrzne. Powstały teren będzie kompleksowym i bezpiecznym miejscem skupiającym dzieci, młodzież, dorosłych czy całe rodziny. To idealne miejsce do spędzania wolnego czasu, odpoczynku, zabawy czy uprawiania sportu. Siłownie zewnętrzne skierowane są do młodzieży, dorosłych oraz osób starszych. Zachęcają do aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu oraz dbania o kondycję fizyczną. Plac zabaw to urządzenia dla najmłodszych wykonane z atestowanych i certyfikowanych materiałów dla bezpieczeństwa użytkowników. Zadanie zostało zrealizowane w ramach środków Budżetu Obywatelskiego. Całkowity koszt placu zabaw i siłowni wyniósł 150 tysięcy złotych.

W bieżącym roku na radziejowskich błotach zostaną także zamontowane piłkochwyty przy boisku do piłki plażowej. Na plaży i nowo powstałym placu zabaw zostaną ustawione parasole z trzciny, które będą stanowiły ochronę przed słońcem lub deszczem.



Nowe oświetlenie uliczne

Wybudowane zostało oświetlenie uliczne w ulicy Kazimierza Wielkiego, którego całkowity koszt wyniósł 38 tysięcy złotych.

Walka ze smogiem

W 2021 roku na wymianę przestarzałych kotłów miasto przeznaczyło środki finansowe w wysokości trzech tysięcy złotych dla 25 właścicieli prywatnych nieruchomości. Koszt całkowity to 75 tysięcy zł.

Budowa kotłowni gazowej w Przedszkolu przy ulicy Polnej

Zakres inwestycji obejmuje likwidację przestarzałej kotłowni mialowej w budynku Publicznego Przedszkola położonego przy ulicy Polnej. W zakres inwestycji wchodzi wyburzenie istniejących pomieszczeń kotłowni oraz komin, budowa nowej kotłowni gazowej zaopatrującej w ciepło budynek przedszkola, przebudowa pomieszczeń piwnicznych, wymiana instalacji elektrycznej oraz odnowienie elewacji budynku po przeprowadzonych robotach rozbiórkowych. Całkowity koszt inwestycji wyniesie **280 tysięcy złotych**

Budowa wewnętrznej instalacji gazowej w budynku mieszkalnym przy ulicy Wąskiej

W ramach zadania planowane jest wykonanie wewnętrznej instalacji gazowej w budynku mieszkalnym wielorodzinnym położonym przy ulicy Wąskiej. Inwestycja będzie polegała na rozprowadzeniu instalacji gazowej w budynku. Całkowity koszt inwestycji wyniesie około 50 tysięcy złotych.

Budowa wewnętrznej instalacji gazowej wraz z wymianą źródła ciepła w budynku administracyjnym przy ul. Rynek 1 (dawny Ratusz)

Przeprowadzenie przedmiotowej inwestycji jest konieczne z dwóch powodów. Po pierwsze są to względy mające na celu poprawę jakości powietrza atmosferycznego w obszarze gęstej zabudowy. Po drugie kocioł zaopatrujący w ciepło budynek przy ul. Rynek 1 znajduje się w kotłowni budynku położonego przy ulicy Kościuszki 1, w którym wymieniony zostanie kocioł z paliwa stałego na gazowy. Obowiązujące przepisy zabraniają lokalizo-

wania w jednym pomieszczeniu kotłów opalanych różnymi rodzajami paliwa. Wobec powyższego podjęto decyzję, aby dokonać wymiany źródła ciepła na paliwo gazowe w obydwu budynkach. Koszt inwestycji wyniesie 33 tysiące złotych.

Budowa instalacji systemu sygnalizacji pożaru oraz awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego w budynku administracyjnym ul. Kościuszki 20/22

Zgodnie z Decyzją Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Radziejowie budynek administracyjny położony przy ulicy Kościuszki 20/22 należy dostosować do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych. W związku z tym w bieżącym roku zaplanowano budowę instalacji systemu sygnalizacji pożaru oraz awaryjnego oświetlenia w budynku. W maju br. w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym bez negocjacji na podstawie art. 275 pkt 1 na „Budowę instalacji systemu sygnalizacji pożaru oraz awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego w budynku administracyjnym przy ul. Kościuszki 20/22”, jako najkorzystniejsza została wybrana oferta firmy: ELJOT Systemy sp. z o.o., ul. Fabryczna 23a, 65-463 Zielona Góra, która zaoferowała wykonanie zamówienia za kwotę 180.352,26 złotych brutto.

Przedmiot zamówienia obejmuje wykonanie instalacji systemu sygnalizacji pożaru oraz oświetlenia awaryjnego dla budynku Urzędu Miasta w Radziejowie przy ul. Kościuszki 20/22, a w szczególności wykonanie:

- a) Instalacji systemu sygnalizacji pożaru, w tym:
- centrali sygnalizacji pożarowej;

- optycznych czujek dymu;
- wielosensorowych czujek dymu i temperatury;
- gniazd czujek;
- ręcznych ostrzegaczy pożarowych;
- sygnalizatorów akustyczno-optycznych;
- b) Instalacji oświetlenia awaryjnego, w tym:
 - wykonanie nowych instalacji zasilających centralę przeciwpożarową, centralę monitoring, oświetlenie awaryjne;
 - wykonanie opraw oświetlenia awaryjnego;
 - zabudowę tras kablowych oraz rozdzielnic przeciwpożarowej;
 - przebudowę szafki licznikowej.

Planowany termin zakończenia inwestycji- październik 2021 roku.

Koszty w ramach przedmiotowego zadania zostaną proporcjonalnie podzielone do posiadanych udziałów przez współwłaścicieli budynku administracyjnego, tj. Miasto Radziejów- 21,80%, Gmina Radziejów- 13,31%, Powiat Radziejowski- 62,75%, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa-2,14%.

Budowa odnawialnych źródeł energii w Radziejowie

W ubiegłym roku Miasto złożyło wniosek o uzyskanie dofinansowania ze środków unijnych do budowy paneli fotowoltaicznych na nieruchomościach prywatnych położonych w mieście. W bieżącym roku planujemy budowę 31 instalacji fotowoltaicznych na terenie posesji, których właścicielami są osoby fizyczne. Wysokość dofinansowania projektu wynosi 50% kosztów kwalifikowalnych netto. W maju br. Miasto ogłosiło przetarg nieograniczony na wyłonienie Wykonawcy przedmiotowych robót. 18 czerwca 2021 roku nastąpiło otwarcie ofert, z których najniższą kwotę zaoferowała firma RAWICOM Sp. zo.o. sp.k. z Łabiszyna - **933.930,00zł brutto**. Planowany termin zakończenia inwestycji- grudzień 2021r.



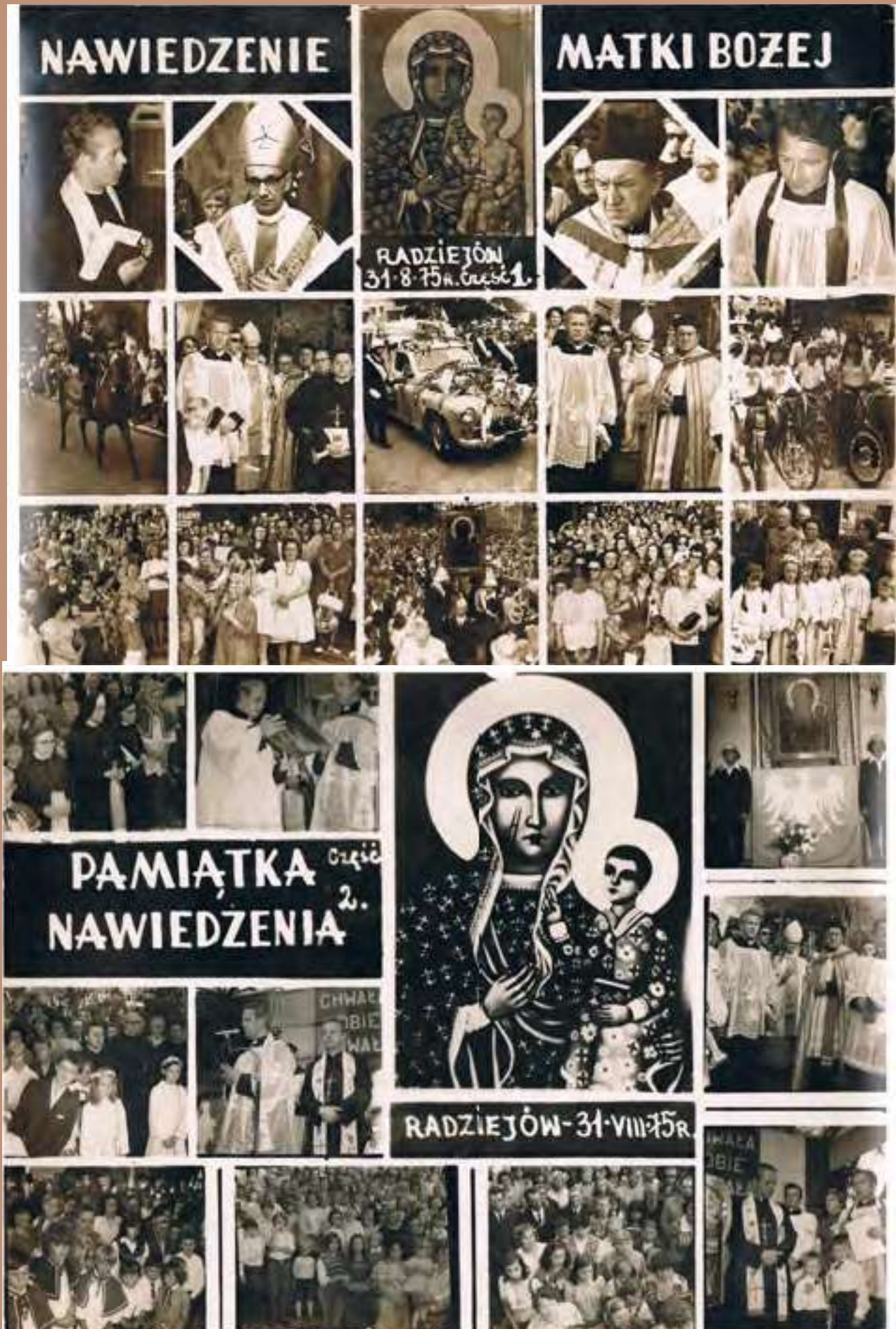
Planowane inwestycje i remonty

W bieżącym roku zaplanowano przebudowę chodników w ulicy Kwiatowej.

W trakcie opracowania jest dokumentacja projektowa na:

- Budowę ścieżki pieszo – rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej ulicy Szybka na odcinku od basenu do granic miasta
- Przebudowę ulicy Szpitalnej od ulicy Szybka do ulicy Kruszwickiej
- Budowę oświetlenia ulicznego w ulicach: Krótkiej, Prusa, przy blokach w ulicy Szkolnej
- Budowę windy dla osób niepełnosprawnych w budynku administracyjnym przy ulicy Kościuszki 20/22

RADZIEJÓW na starej fotografii ...



Pamiętka Nawiedzenia Matki Bożej, cz. 1 i 2, Radziejów, 31 sierpnia 1975 r. Z prywatnego archiwum P. Śrubas

„KOLOROWY MIKROFON”

Za nami 39. Prezentacje Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „KOLOROWY MIKROFON”. Jury w składzie Magdalena Lazarz - przewodnicząca, Dariusz Jaskrowski i Paweł Śrubas po wysłuchaniu 27 uczestników postanowiło przyznać następujące nagrody i wyróżnienia w czterech kategoriach:

kat. wiekowa 7-9 lat: I miejsce: Oliwia Hildebrańska reprezentująca Edukację Muzyczną w Gnieźnie; II miejsce: Weronika Szymczak z Turku; III miejsce: Roksana Grabowska ze Szkoły Muzycznej I stopnia w Radziejowie

kat. wiekowa 10-13 lat: I miejsce: Gabriela Rafińska z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Morzycach i w Witowie; II miejsce: Lucja Galczak reprezentująca Stowarzyszenie Radziejowskie Towarzystwo Miłośników Muzyki z Radziejowa; III miejsce: Wiktoria Kraska reprezentująca Urząd Gminy w Orchowie. Wyróżnienie przyznano Wiktorii Plichcie z Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Sompolnie

kat. wiekowa 14-16 lat: I miejsce: Amelia Karczewska reprezentująca Stowarzyszenie Radziejowskie Towarzystwo Miłośników Muzyki z Radziejowa; II miejsce: Julia Wiśniewska z Zespołu Szkół Mechanicznych w Radziejowie; III miejsce: Bartosz Augustyniak z Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Sompolnie

kat. wiekowa 17-26 lat: I miejsce: Martyna Kowalec reprezentująca Państwową Szkołę Muzyczną w Turku; II miejsce: Joanna Chrzęściwska reprezentująca Centrum Kultury i Bibliotekę Publiczną w Malanowie; III miejsce: Nikola Pajdała reprezentująca Dom Kultury w Powidzu

Grand Prix 39. Prezentacji Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „KOLOROWY MIKROFON” otrzymała Marta Kręplewska z Radziejowa. Gratulujemy!



Umowa na wyposażenie sali widowiskowej podpisana

18 maja br. wyłoniono wykonawcę na jeden z etapów modernizacji Radziejowskiego Domu Kultury dofinansowanego z budżetu UE w ramach środków Lokalnej Strategii Rozwoju kierowanej przez społeczność dla obszaru Powiatu radziejowskiego na lata 2016-2023.

Następnie podpisana została umowa na wyposażenie sali RDK.

Radziejowski Dom Kultury informuje, iż w wyniku zamówienia publicznego, podpisał umowę z BLOND'S PROMOTION WOJCIECH BLOND, ul. Rafała 5, 03-604 Warszawa na zakup, dostawę i montaż wyposażenia do sali widowiskowo - konferencyjnej RDK, a w szczególności: foteli wraz ze strapontentami, kurtyn, kulis i lambrekinów, trawersów, reflektorów z uchwytnymi, ekranu do projekcji przedniej, elektrycznego, chowanego w kasecie. Wartość zamówienia wynosi: **229 tysięcy 948,50 złotych brutto**. Termin wykonania określono na: do 26 listopada 2021 r.

Projekt dofinansowany ze środków UE w ramach środków Lokalnej Strategii Rozwoju kierowanej przez społeczność dla obszaru Powiatu radziejowskiego na lata 2016-2023.



**RADZIEJÓW
BIEGNIE
TROPEM WILCZYM**
BIEG PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH
IX EDYCJA 15 sierpnia 2021
NAJWIĘKSZY BIEG PAMIĘCI W POLSCE

Decyzją fundacji Wolność i Demokracja wszystkie biegi w Polsce poświęcone Żołnierzom Wyklętym zostały przełożone na dzień 15 sierpnia.

Tego dnia odbędą się zawody sportowe zarówno dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Informujemy, iż pozostało kilkanaście wolnych miejsc w biegach dzieci i młodzieży! Zachęcamy do zapisów w siedzibie RDK.

W pakietach startowych znajdują się m.in: koszulka, komiks, maseczka, voucher do audiobooka. Wszyscy, którzy ukończą bieg otrzymają pamiątkowy medal.

Przed nami remont!

Kontynuujemy rozwój infrastrukturalny RDK. Umowa jaką Radziejowski Dom Kultury podpisał z firmą DEKSTALBUD Daniel Kwaśniewski, ul. Metalowa 16, 87-800 Włocławek opiewa na kwotę: **282 tysiące 900 złotych!**

Pierwsze prace remontowe rozpoczną się już w lipcu tego roku.

Roboty budowlane obejmą m.in:

1. Modernizację pomieszczeń wraz z wymianą instalacji elektrycznej w Radziejowskim Domu Kultury, a w szczególności:

- a) odnowienie istniejących ścian i sufitów;
- b) wykonanie nowych posadzek gresowych oraz podłóg z paneli podłogowych
- c) wymianę stolarki drzwiowej zewnętrznej i wewnętrznej;
- d) wymianę parapetów wewnętrznych;
- e) demontaż istniejącej instalacji elektrycznej i wykonanie nowych instalacji elektrycznych;
- f) demontaż istniejącego pojemnościowego podgrzewacza wody i montaż nowego przepływowego;
- g) przebudowa istniejącej instalacji c.o.;
- h) wymiana istniejącego klimatyzatora kasetonowego oraz jednostki zewnętrznej;



- i) montaż żaluzji pionowych;
- j) wykonanie instalacji oraz montaż monitoringu wizyjnego.

Projekt dofinansowany ze środków UE w ramach środków Lokalnej Strategii Rozwoju kierowanej przez społeczność dla obszaru Powiatu radziejowskiego na lata 2016-2023.

Koncert charytatywny dla Bruna Szynkowskiego - zebraliśmy 9 tysięcy 819,41 zł

12 czerwca w sali widowiskowej RDK odbył się koncert charytatywny dla Bruna Szynkowskiego cierpiącego na nowotwór mózgu. Koncert transmitowany był również online.

Bruno jest m.in uczniem Szkoły Podstawowej w Radziejowie, a także uczniem zajęć perkusyjnych w naszym RDK.

Łącznie w ramach „sztabu przy RDK” **zebraliśmy 9 tysięcy 819,41 zł**, w tym: (8589,41 zł w gotówce, 1230,00 zł przelanych bezpośrednio na akcję „Pomagam.PL” z licytacji fantów i usług).

Adresatem szczególnych podziękowań są ofiarodawcy fantów oraz voucherów przeznaczonych na licytację, a więc: Justyna Durczyńska, Justyna Matuszak – Sweet JM Flowers, Julia Ignasiak – Pracownia krawiecka DeLiLoVe, Marta Graczyk – Skin Center – kosmetologia estetyczna, Monika Przychodzka – Moniser, Natalia Eltman – Studio Urody Image, Angelika Lewandowska – Barylak – Gabinet Stomatologiczny DenticaA, Michalina Kieler, Kamila Nowacka, Karolina Śrubas – Salon Kosmetyczny „Venus”, Restauracja „Gęsia Nóżka”, Mam Oliwki – uczestniczki zajęć w RDK, Jadwiga i Witold Szynkowsy - Pralnia Od - Nowa w Skibinie, Miejski Zespół Szkół w Radziejowie, Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Przemystce, Przedszkole w Skibinie, Szkoła Podstawowa w Bieganowie, Biedronka w Radziejowie, Pepco w Radziejowie, „Czas Nieruchomości - licencjonowane biuro obrotu nieruchomościami”, Strażacy z MOSP Radziejów, Maja Płaczowska - Salon fryzjerski „MAJA”, Tamar Tomczak, Restauracja-Pizzeria Zorba w Dobrem, Restauracja Demiglas z Radziejowa, Agata oczka – hand made, Sklep zoologiczny w Broniewku, Urszula Lidkiewicz – Pracownia Projektowa „Tworzymy”, Justyna Kostrzak - Sklep „Dom – Chem” w Radziejowie, Kamila Trawińska – butik Well Dressed, Daria Wojciechowska – Salon Kosmetyczny Heaven Beaty w Piotrkowie Kujawskim, Anna Kamińska – sklep „Bukat” w Radziejowie, Karolina Bądzińska – salon Kosmetyczny „Sekrety Piękna”, Stowarzyszenia Szmargdowy Paw, Grupa motocyklowa Slow Riders.



„Chamstwo”

Polecam Państwu książkę Kacpra Pobłockiego pt. „Chamstwo”.

ZAPRASZAM do wypożyczalni naukowej na piętrze BIBLIOTEKI.

„Hasłem naszym mizeria, okryciem nędza, napojem lży”. Myśląc o historii niewolnictwa, niejednokrotnie nie pamiętamy o historii polskich chłopów i chłopek. Ale jak inaczej nazwać ich darmową pracę pod ciągłą groźbą kary cielesnej? Jedynie dzięki dokładnemu przyjrzeniu się tej przemilczanej historii możemy zrozumieć istotę strategii przetrwania w systemie pańszczyzny. Dopiero wtedy możemy również dostrzec nić łączącą niewolniczą pracę na polskim dworze z służebną formą naszych współczesnych form zatrudnienia. Bo to nie rewolucja przemysłowa, tylko folwarczny przemysł okrucieństwa stanowił prolog do współczesności.

Antropolog Kacper Pobłocki w błyskotliwym i erudycyjnym „Chamstwie” rzuca nowe światło na zmitologizowaną opowieść o czasach Rzeczypospolitej szlacheckiej. Nie boi się stawiać trudnych pytań dotyczących chłopskiego niewolnictwa, obrazowo ukazuje krwawą przemoc panów i odważnie kreśli historię polskiego patriarchy, dowodząc, że w tym splocie klasowych podziałów, okrucieństwa i wyzysku zaklęta jest nasza „ojczyzna pańszczyzna”.

„...Chamstwo” jest gruntownym, rewelatorskim studium pańszczyźnianie-

go świata. Proponuje inną opowieść o naszych narodowych mitologiach, o polskich „przeklętych problemach”, gdyż oddaje głos tym, których nazywano Wielkimi Niemowami, bo mieli uszy wyłącznie „ku słuchaniu” – pańszczyźnianym chłopom. Kacper Pobłocki wywołuje klisze, często drastyczne, które przez stulecia pozostawały w ciemni oficjalnej historii. „Chamstwo” jest dziełem otwierającym nowy dyskurs o „pańskości” i „chłopskości”, o społecznych rodowodach i tożsamości kulturowej Polaków oraz o tym, komu wciąż „słoma wyłazi z butów”. prof. Roch Sulima (opis wydawcy)



Działalność kulturalna Biblioteki

Podczas pandemii, podczas której staraliśmy się pozostawać otwarci dla naszych czytelników - wypożyczając książki, wznowiliśmy także szeroką działalność kulturalną Biblioteki. Odbywają się: lekcje biblioteczne i lekcje regionalizmu dla uczniów z radziejowskich szkół, które prowadzi bibliotekarz i historyk Krzysztof Wątrobicz, konkursy – Mini konkurs „Bycie dzieckiem jest fajne, ponieważ...”, wystawy - m.in. gościła u nas wystawa prac wykonanych przez uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Radziejowie pod kierunkiem Pani Pauliny Kosteckiej i Pani Danuty Ozdowskiej, a obecnie do 31.08.2021r. można oglądać wystawę malarską Iriny Malińskiej i Iwana Malińskiego pt. „Literatura pędzlem malowana”. Braлиśmy udział w Akcji społeczno-edukacyjnej „Żonkile” upamiętniającej Powstanie w Getcie Warszawskim, za co otrzymaliśmy dyplom oraz podziękowania od dyrektora Muzeum Historii Żydów Polskich. Uczestniczymy także w szkoleniach dla bibliotekarzy podnoszących kwalifikacje zawodowe



Koncert Kuby Michalskiego

W ramach obchodów 47. Dni Radziejowa 24.06.2021r., Burmistrz Miasta Radziejowa oraz Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Franciszka Becińskiego zaprosili na koncert Kuby Michalskiego pt. „Poezja, ach to Ty”.



(Nie)zwykłe mamy

Radziejowska Biblioteka - nasze ulubione SPOTKANIA (NIE)ZWYKLYCH MAM i (NIE)ZWYKLYCH DZIECI.

Spotkania odbywają się w środy w godz. 10.00-12.00
ZAPRASZAMY.



DKK działa

Sama radość! Dyskusyjny Klub Książki wznowił działalność!

Były rozmowy o wszystkim. Po kilkumiesięcznej nieobecności tak musiało być. Znalazł się jednak czas na omówienie książki Janiny Konarskiej - „Dwór na wulkanie” - Dziennik ziemianki z przełomu epok 1895-1920.



Ogólnopolski Tydzień Bibliotek

W ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek 08-15.05.2021r.

zaprosiliśmy Państwa na cykliczne spotkanie autorskie z poezją i prozą **Elżbiety Okunowskiej z Radziejowa**, która czytała niepublikowane fragmenty swojej powieści „A Dziwożony tańczy”, wiersze ze swojego najnowszego tomiku „Chwytając cień, ścigając wiatr” a także zaprosiła najmłodszych do krainy bajek.



WAKACJE W BIBLIOTECE

ZAPRASZAMY NA ZAJĘCIA WAKACYJNE W MIEJSKIEJ I POWIATOWEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ IM. FRANCISZKA BECIŃSKIEGO W RADZIEJOWIE.

ZAJĘCIA DLA DZIECI W WIEKU 7-10 LAT BĘDĄ ODBYWAĆ SIĘ W SIERPNIU (WTORKI I CZWARTKI) W GODZINACH 10.00 - 12.00.

ZAPISY W BIBLIOTECE

„Oni tworzyli naszą historię..”.

Już po raz trzynasty uczniowie z województwa kujawsko-pomorskiego mogli wziąć udział w Wojewódzkim Konkursie im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej „Oni tworzyli naszą historię”.

Ideą konkursu jest upamiętnienie profesor Elżbiety Zawackiej, kurierki Armii Krajowej i jedynej kobiety wśród cichociemnych oraz zarażenie młodych ludzi jej pasją: dokumentowaniem historii. Organizatorem konkursu był Urząd Marszałkowski we współpracy z Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Fundacją Generał Elżbiety Zawackiej, Archiwum i Muzeum Pomorskim AK, Wojskowej Służby Polek w Toruniu, Biblioteką Pedagogiczną w Toruniu.

W Konkursie wzięło udział trzech uczniów z PSP Nr 1 w Radziejowie. Monika Kaniewska, uczennica klasy VIII c, pracą „Pasiaki. Obozowe wspomnienia mojej prababci Stanisławy” zajęła w tym prestiżowym Konkursie II miejsce. Natomiast Olaf Braszkiewicz uczeń klasy VIII a, pracą „Radziejowscy strażacy w powstaniu wielkopolskim” znalazł się w gronie wyróżnionych. Laureaci otrzymali na uroczystej Gali w dniu 23 czerwca 2021 r. cenne nagrody rzeczowe i pamiątkowe dyplomy. Opiekunem naukowym uczniów była Maria Eznarska.

Nagrodzeni uczestnicy Konkursu mogą ubiegać się o stypendium w ramach projektu „Humanisci na start!” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

MZS Radziejów



Sukcesy matematyków

Uczniowie klas 4-8 PSP nr 1 w Radziejowie wzięli udział w konkursach matematycznych, w których mieli możliwość sprawdzenia i zweryfikowania swojej wiedzy wśród rówieśników z naszego województwa.

W konkursie Matematycznym Liga Zadaniowa, który jest organizowany przez UMK w Toruniu, nasi uczniowie, jak co roku, osiągnęli sukcesy. Konkurs odbywa się pod patronatem Kuratora Oświaty w Bydgoszczy.

Wyróżnienie otrzymał uczeń z klasy VI b – Jakub Kurant.

III miejsce z klas szóstych zajęli: Maria Dzierżawska (VI d) i Jakub Belica (VI b). Natomiast III miejsce w kategorii klas siódmych zajęła Łucja Galczak (VII b) i Cyprian Murgała (VII a). Igor Piłkuła (VII b) zajął II miejsce i wziął udział w etapie wojewódzkim uzyskując tytuł finalisty. Uczniów z klasy VI b, VI d i VII a do konkursu przygotowywała pani Jolanta Siekacz, a uczniów z klasy VII b pani Marzena Gralak.

19 maja 2021 w auli Liceum Jana Kasprowicza odbyła się uroczysta gala „Kasper 2021”. Nasi uczniowie mieli zaszczyt wziąć w niej udział, ponieważ odnieśli sukcesy w Wojewódzkim Konkursie „Kasper Matematyczny”.

Konkurs był objęty patronatem Starosty Inowrocławskiego Wiesławy Pawłowskiej i Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Całbeckiego. Laureatom tegoż konkursu przysługują 2 punkty w rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, zgodnie z zarządzeniem Kujawsko – Pomorskiego Kuratora Oświaty. Laureatem został Wiktor Boreczyński z klasy 8 c, a finalistkami Julia Dzierżawska (8c), Dominika Kaniewska (8b) i Paulina Kupiszewska (8b). Uczniowie pracowali pod kierunkiem pani Małgorzaty Pacholskiej.

Należy także nadmienić, że Wiktor Boreczyński, Julia Dzierżawska, Dominika Kaniewska, Paulina Kupiszewska i Igor Piłkuła w przyszłym roku szkolnym mogą ubiegać się o stypendium naukowe Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego „Prymus Pomorza i Kujaw”. Uczniowie na swoje sukcesy pracują systematycznie od klas młodszych.

Wszystkim zwycięzcom gratulujemy sukcesów!

Naszym absolwentom, którzy reprezentowali szkołę w wielu konkursach wojewódzkich, w których odnosili znaczące sukcesy, życzymy powodzenia i spełnienia marzeń.

Nauczyciele matematyki MZS w Radziejowie

Przede wszystkim bezpieczeństwo

Wiele działań odbywających się w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Radziejowie ma na celu uświadomienie dzieciom bezpiecznych nawyków i zachowań podczas letniego wypoczynku. Pierwsze działania tego typu odbyły się tuż po powrocie do stacjonarnej pracy. 1 czerwca br. podczas spotkania na „radziejowskich błotach” uczniowie wzięli udział w pogadankach przygotowanych przez policję i straż pożarną. Obserwowali także pokaz ratownictwa wodnego. Zainaugurowano realizację kolejnego projektu realizowanego w naszej szkole w ramach Inicjatyw HOPE pt. #zyj_bezpiecznie. Koordynatorem akcji na cały powiat jest p. Jolanta Sas-Wisłocka z firmy Danone. Szczegóły projektu (wraz z kolejną pogadanką na temat zdro-

wego trybu życia i bezpiecznych wakacji) przedstawiono klasom starszym 15 czerwca 2021 r. Kolejne działania m. in. szkolenia z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej planowane są na wrzesień br.

Jeszcze jedną formą prewencji była obecność naszych uczniów (z klas 3c i 1b) na manewrach ratownictwa wodnego na plaży w Głuszynie 18 czerwca br. Uczniowie poznali zasady bezpieczeństwa podczas wypoczynku nad wodą, wzięli udział w strażackich konkursach sprawnościowych oraz pokazie i ćwiczeniach w udzielaniu pierwszej pomocy. Dzięki tym staraniom wakacje powinny być bezpieczniejsze!

Zdobywamy doświadczenia w branży hotelarskiej

Kształcenie zawodowe młodzieży wymaga łączenia teorii z praktyką. Wiedza przekazywana przez nauczycieli musi iść w parze z umiejętnościami. Uczniowie mogą sprawdzić ich opanowanie w czasie czterotygodniowych praktyk u pracodawców. W Zespole Szkół RCKU w Przemystce przywiązujemy dużą wagę do stwarzania młodzieży optymalnych warunków odbywania praktyk zawodowych. W czerwcu uczniowie z klasy III technikum hotelarstwa rozpoczęli swoją przygodę z branżą turystyczną. Za nimi pierwszy tydzień praktyk w hotelu Bartan w Gdańsku oraz w hotelu Helan w Zakopanem. Młodzież zdobywa nowe doświadczenia, poznaje tajniki pracy w obiektach usługowych. Wykorzystuje zdobyte umiejętności w kontaktach z gośćmi podczas pracy w restauracji, czy też hotelowej recepcji. Już za kilka tygodni kolejne grupy z klas III technikum żywienia i usług gastronomicznych oraz technikum hotelarstwa wyjadą do ośrodków w Gdańsku, Kołobrzegu i Zakopanem. Jednak to nie jedyne miejsca, do których zawita nasza młodzież.



Spora grupa uczniów przygotowuje się do odbycia praktyk zagranicznych w Irlandii. Mamy nadzieję, że wszystkie granice zostaną otwarte i uczniowie poznają nie tylko obiekty hotelowe, ale również zwiedzą urokliwe miejsca oraz poznają irlandzką kulturę. Praca w branży hotelarskiej wymaga otwartości na świat i ludzi, kreatywności oraz samodzielności w podejmowaniu działań. Daje również możliwość łączenia pracy z pasją podróżniczą. To nie tylko praca, ale również przygoda życia.

Nauczyciele Zespołu Szkół RCKU w Przemystce



OWiUR – Przemystka druga w Polsce!

Finał czterdziestej czwartej edycji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych odbył się w dniach 28-29 maja br. na Uniwersytecie Technologiczno – Przyrodniczym w Bydgoszczy, który był w tym roku gospodarzem konkursu. Organizatorem tej prestiżowej rywalizacji jest Komitet Główny Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych przy Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie pod patronatem honorowym Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W finałowej rozgrywce wystartowało 207 uczniów szkół średnich z całej Polski, którzy uzyskali najlepsze wyniki podczas eliminacji okręgowych odbywających się w kwietniu. Uczestnicy rywalizowali w 11 blokach tematycznych.

W gronie tym znaleźli się uczniowie z Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Przemystce. Jesteśmy dumni, że nasz uczeń Adam Stróżyk z klasy III technikum rolniczego zdobył II miejsce w kraju, rywalizując w bloku – produkcja roślinna. Jakub Gajewski, który już jest absolwentem klasy IV technikum ekonomicznego, startował w bloku agrobiznes i zajął miejsce IV w Polsce. Uczennica klasy II technikum żywienia po gimnazjum Ola Banasiak, została finalistką w tematyce – gastronomia. Laureaci Adam i Jakub oprócz dyplomów, otrzymali indeksy na dowolną uczelnię techniczno - przyrodniczą w kraju. Adamowi, który znalazł się na podium, przypadła również nagroda finansowa. Poza tym ci uczniowie zwolnieni są z egzaminów



zawodowych teoretycznych. Takie wyniki to również wielka satysfakcja dla nauczycieli przygotowujących naszych laureatów i finalistkę – Pana Sławomira Tomalaka, Pani Małgorzaty Tomalak oraz Pani Wioletty Łodygowskiej.

Serdeczne gratulacje !

„MOJE DZIECKO IDZIE DO SZKOŁY” – PORADNIK DLA RODZICÓW

Wiek wczesnoszkolny stanowi swoistą rewolucję w życiu dziecka. Wkracza ono w zupełnie nowe środowisko społeczne, które stawia przed nim nieznanne dotąd wymagania. Pogodzenie obowiązków związanych z nauką i z potrzebą zabawy, odnalezienie swojego miejsca w grupie oraz podporządkowanie się wymaganiom narzuconym z zewnątrz, to tylko niektóre z wyzwań stojących przed dzieckiem. Okres ten niesie ze sobą nowe zadania rozwojowe, których realizacja jest niezbędna, by w przyszłości mogło podejmować nowe, dorosłe role społeczne i rozwijać poczucie własnej wartości. By adekwatnie do wieku wspierać rozwój dziecka warto znać najważniejsze obszary zmian, które w dziecku zachodzą.



Rozwój fizyczny

Rozwój fizyczny dziecka w wieku wczesnoszkolnym nie jest już tak spektakularny, jak w poprzednich latach, niemniej jednak pewne tendencje są kontynuowane. Dzieci nadal mają dużą potrzebę ruchu i aktywności fizycznej. Obserwuje się u nich coraz lepszą koordynację w zakresie dużej i małej motoryki. Stają się coraz sprawniejsze. Lepiej jeżdżą na rowerze, skaczą. Łatwiej radzą sobie z wykonywaniem precyzyjnych ruchów przy pisaniu, rysowaniu czy wycinaniu. Na rozwój motoryczny korzystnie wpływają zajęcia sportowe. Warto zaproponować dziecku dyscyplinę sportu, która sprawi mu największą radość, bez przywiązywania szczególnej wagi do współzawodnictwa, gdyż nie wszystkie dzieci są jednakowo sprawne.

Rady dla rodziców: Zapewnijcie swym dzieciom możliwość aktywnej zabawy. Zachęcajcie do uprawiania sportu, który da im najwięcej satysfakcji. Pozwólcie próbować, by uprawianie wybranej dyscypliny było dla dziecka prawdziwą przyjemnością.

Rozwój poznawczy

W okresie wczesnoszkolnym dzieci zdobywają wiele zdolności związanych z przyswajaniem i przetwarzaniem informacji o sobie i otaczającym je świecie. Potrafią już dowolnie (tj. zależnie od swojej woli) koncentrować uwagę i obejmować nią coraz więcej elementów. Jest to bardzo ważna i przydatna umiejętność w nauce szkolnej. Obserwuje się też zmiany w obszarach pamięci, która zaczyna być pamięcią logiczną. Dziecko stara się

zrozumieć to co ma zapamiętać, ma zdolność celowego zapamiętywania. Coraz lepiej radzi sobie z łączeniem informacji, które posiada, i których nabywa. To tzw. strategia elaboracji, czyli „umiejętność poszukiwania wspólnych znaczeń i odniesień dla rzeczy, które dziecko ma zapamiętać”. Posiada też umiejętność ujmowania cech rzeczywistości z różnych punktów widzenia. U dziecka pojawia się też nowa jakość myślenia i rozumienia świata. Jest to tzw. stadium operacji konkretnych (7-11 lat), wyznacznikiem którego jest myślenie pojęciowe i gotowość do tworzenia operacji umysłowych opartych na logice. Dostępne dzieciom operacje umysłowe muszą opierać się na konkretnych przedmiotach i wydarzeniach, ponieważ rozważania teoretyczne, abstrakcyjne, wykraczają jeszcze poza ich możliwości. Dzieci

potrafią już szeregować, klasyfikować przedmioty, liczyć ze zrozumieniem. Pojawiają się też nowe narzędzia komunikacji - pisanie i czytanie. Dzieci w tym okresie rozwojowym są uczniami aktywnymi, a nabywanie przez nie wiedzy, nie jest kwestią biernego wchłaniania informacji. Dzieci są bardzo ciekawe świata, ciekawość ta zachęca je do eksperymentowania i doświadczania. Rolą rodziców i nauczycieli jest wspieranie ich w zaspokajaniu tej ciekawości.

Rady dla rodziców: Podążajcie za dzieckiem. Stymulujcie jego rozwój poprzez dostarczanie adekwatnych dla wieku rozrywek umysłowych: gier planszowych, układanek, książek. Bardzo ważna jest też aktywność praktyczna, dzieci lubią działać. Pamiętajcie, że zabawa nadal pełni

ważną funkcję. Pozwala m.in. odreagować nieprzyjemne napięcia i negatywne emocje, uczy przestrzegania reguł oraz współdziałania z innymi. Starajcie się pozostawić dziecku w ciągu dnia wolną przestrzeń na aktywność zabawową, dajcie czas na własną inwencję twórczą. Czasami nuda jest potrzebna. Wyzwała w dzieciach kreatywność. Twórzcie przestrzeń dla rozwoju samodzielności i zaradności.

A co z komputerem? Pozwalać grać, czy nie pozwalać?

Otóż, zastosowanie komputerów stało się bardzo powszechne, to już narzędzia kulturowe. W czasie pandemii umożliwiały nam pracę w trybie online. Badania Greenfield dowiodły, że niektóre gry rozwijają zdolności wymagające orientacji przestrzennej i wzmagają refleks. Tak więc odpowiednio dobrane gry, traktowane w sposób wybiórczy sprzyjają rozwojowi niektórych umiejętności, ale jednocześnie zaniedbując inne. Dlatego bardzo ważne jest zachowanie równowagi. W sytuacji, gdy dziecko korzysta ze smartfona uwaga rodziców powinna być zwiększona. Pozwalając na korzystanie z mediów należy pamiętać o możliwości uzależnienia się dziecka i efekcie izolacji społecznej. Jeśli dziecko korzysta z komputera, należy starannie dobrać gry odpowiednio do jego wieku, koniecznie zachować czujność, kontrolę i umiar. Warto też pamiętać, że praca grupowa z użyciem komputera znacznie przewyższa tę indywidualną.

Rozwój emocjonalny

Dzieci, które były w bezpieczny sposób przywiązane do rodziców, na-

uczyły się, że okazywanie emocji zarówno pozytywnych, jak i negatywnych jest przez rodziców akceptowalne. Czują się swobodnie okazując je w sposób bezpośredni i otwarty. Wiedzą, że oznaki niepokoju czy gniewu wywołują reakcję pomocy ze strony rodziców. Nauczyły się też, że odznaki radości i szczęścia zostają odwzajemnione i dlatego bez skrepowania je ujawniają. W przyszłości będą potrafiły reagować na szeroki zakres emocji obserwowanych u innych ludzi. Jest to bardzo ważne dla dzieci rozpoczynających naukę, gdyż ich kompetencje emocjonalne (nazywanie, rozpoznawanie i akceptowanie emocji u siebie i innych) są ściśle powiązane z kompetencjami społecznymi. Dzieci w wieku szkolnym wiedzą, jak zachować się adekwatnie do sytuacji i jak wyrazić swoje emocje w akceptowalny społecznie sposób. Są coraz bardziej świadome własnych stanów emocjonalnych i wyrażają je w sposób zindywidualizowany, choć dostosowany do wymagań społecznych.

W wieku 7-8 lat dziecięca spontaniczność zaczyna ustępować refleksji nad własnymi przeżyciami i zachowaniami. Dziecko zanim zacznie działać – najpierw pomyśli. Nie jest już aż tak impulsywne. U dziecka w omawianym okresie rozwojowym dostrzega się większą stałość uczuć i wartości, zarówno w odniesieniu do siebie, jak i do innych. Zauważa się również wzrost odpowiedzialności, tolerancji na stres i zdolność do znoszenia coraz dłuższych napięć. Te umiejętności u dziecka kształtują się stopniowo, więc warto o tym pamiętać, by nie doprowadzić do przeciążenia.

Rady dla rodziców: Zwracajcie uwagę na stany emocjonalne swojego dziecka. Pozwalajcie na okazywanie emocji i właściwie je odczytujcie. Zainteresujcie się dlaczego dziecko jest smutne, przygnębione, wesołe, szczęśliwe? Pozwólcie wyrazić złość. Uczcie wypracowywać konstruktywne sposoby kierowania własnymi emocjami, radzić sobie z gniewem w sposób nieagresywny. Dzieci trafniej dobierające i właściwie interpretujące przekazy emocjonalne osiągają najwyższe wyniki akceptacji społecznej. Pamiętajcie też, że dzieci w wieku wczesnoszkolnym w dalszym ciągu potrzebują poczucia bezpieczeństwa i wsparcia najbliższych. Choć demonstrują samodzielność i ograniczają manifestację zachowań przywiązaniowych, to jednak w sytuacjach trudnych, stresujących, rodzice jako bezpieczna baza- są nadal niezbędni.

Rozwój społeczny

Pójście dziecka do szkoły to ważny krok na drodze ku samodzielności. Dziecko rozpoczynając naukę w szkole, uczy się współdziałania w różnych układach społecznych. Nieocenioną szansą rozwojową jest obecność rzeczywistych autorytetów w najbliższym otoczeniu. Obok rodziców, jedną z ważniejszych, znaczących osób jest dla dziecka nauczyciel, często obiekt uwielbienia. Rodzicom dobrze znany jest fakt przedkładania słów „pani”, ponad zdanie mamy czy taty. Niezwykle ważne są dla dziecka relacje z rówieśnikami. Grupa daje dziecku bardzo dużo. Jest ważnym źródłem informacji zwrotnych, opinie rówieśników mają znaczący wpływ na kształtowanie się samooceny, jest źródłem wsparcia w przeżywanych trudnościach, pozwala na uczenie się współdziałania, dyskusowania, uwzględniania innego niż własny punktu widzenia, pozwala na dostrzeganie mocnych stron na tle rówieśników, ujawniania się talentów i uzdolnień.

Rady dla rodziców: Pozwólcie dzieciom działać razem. Stwarzajcie okazje do obcowania z rówieśnikami. Liczne interakcje z kolegami są dla dziecka źródłem satysfakcji. Segregację płciową traktujcie w tym wieku jako normę. Chłopcy wolą bawić się z chłopcami (bo chętniej podejmują rywalizację i współzawodnictwo w grach zespołowych), a dziewczynki z dziewczynkami (większą wagę przywiązują do bliskości i wyłączności w relacji przyjaźni). Uwzględnijcie też fakt, że dzieci w młodszym wieku szkolnym są bardzo krytyczne wobec swoich przyjaciół i często się z

nimi kłócą. Jednak, gdy pojawi się konflikt, dokładają wszelkich starań, by go zażegnać. Pozwólcie, by uczyły się rozwiązywać konflikty samodzielnie. Wspierajcie, ucząc empatii, przestrzegania norm, współpracy i prowadzenia dyskusji. Badania pokazały, że akceptacja grupy jest dla dziecka istotnym wyznacznikiem poczucia własnej wartości, ale w sytuacji kryzysu, więz z rodzicami może okazać się zbawienna w budowaniu tegoż poczucia wartości i zachowania psychicznego dobrostanu.

Rozwój moralny

Moralność w wieku szkolnym bazuje na porozumieniu i współdziałaniu, na umowie uznanej za dobrą i obowiązującą dla wszystkich, a jej sednem jest sprawiedliwość. Dzieci w tym wieku zaczynają samodzielnie oceniać poprawność lub niepoprawność działań swoich i innych, nie kierują się w ocenach postępowania tylko zdaniem dorosłych. Satysfakcję zaczyna im przynosić samo postępowanie zgodne z normą, a nie tylko z obawy przed karą czy z chęci uzyskania nagrody. Odkrywają, że reguły są tworzone przez ludzi i mogą być przez nich zmieniane, bo wynikają z uwarunkowań bieżącej sytuacji i kontekstu. Oceniając czyjeś zachowanie, potrafią postawić siebie na miejscu innych osób, widzą możliwość istnienia więcej niż jednego punktu widzenia.

Rady dla rodziców: Pamiętajcie, że rozwój moralny, podobnie jak inne sfery wymaga stymulowania. Zamiast autorytarnie narzucać swoje zdanie w kwestii tego, co jest słuszne i sprawiedliwe, przekonujcie, dyskutujcie, zachęcajcie do refleksji nad postępowaniem dziecka i innych osób. Korzystajcie z coraz większych możliwości intelektualnych swojego dziecka. Stosując kary zwróćcie uwagę na to, iż dziecko preferuje takie, które dają szansę poprawy i pomagają zrozumieć dlaczego zachowanie było złe. Właściwa kara to taka, która polega na zapobieganiu podobnym przewinieniom w przyszłości, a nie na odwecie.

Podsumowując, wczesny wiek szkolny to niezwykle czas w rozwoju dziecka, trudny i jednocześnie pasjonujący. Świadomi rodzice dokładają wszelkich starań, by ich dziecko rozpoczęło naukę z radością i entuzjazmem. Niezbędne jest do tego wykształcenie inicjatywy w działaniu dziecka, wytrwałości, kompetencji, pozytywnej, realistycznej samooceny ze świadomością własnych możliwości i zasobów. Proponowany poradnik ma na celu uświadomić rodzicom zachodzące w dziecku zmiany rozwojowe. Jeśli jakieś zachowanie dziecka wzbudza niepokój rodziców, warto skonsultować swoje obawy ze specjalistami: psychologiem, pedagogiem, terapeutą, logopedą. Być może dla właściwego rozwoju dziecka niezbędne będzie udzielenie wsparcia w formie zajęć: korekcyjno-kompensacyjnych, wyrównawczych, terapeutycznych czy logopedycznych. Pamiętajmy, że szukanie pomocy jest oznaką siły, a nie słabości. Świadome wychowanie dziecka to wielkie wyzwanie. Trzeba umieć dzielić się własną mądrością, spokojem i otwartością. Okazywać szacunek i miłość. Pamiętajmy, że dziecko najlepiej uczy się przez obserwację i przykład - wpajajmy mu więc właściwe wartości, postawy, reakcje, by mogło się wszechstronnie i wspaniale rozwijać.

*Małgorzata Bykowska
psycholog, pedagog, terapeuta MZS Radziejów*

BIBLIOGRAFIA

- Brzezińska, A. J. (red). (2012). *Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Kalat, J. W. (2011). *Biologiczne podstawy psychologii*. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN.
- Kolakowski, A., & Pisula, A. (2017). *Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna*. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Neufeld, G., & Mate, G. (2013). *Więź. Dlaczego rodzice powinni być ważniejsi od kolegów*. Łódź: Wydawnictwo Galaktyka.
- Schaffer, R. H. (2016). *Psychologia dziecka*. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN.
- Schaffer D. R., & Kipp, K. (2015). *Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości*. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia Universalis.
- Taylor, Ch. (2017). *Zaburzenia przywiązania u dzieci i młodzieży*. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

ODKRYWANIE TAJEMNIC KRYPT FRANCISZKAŃSKICH W PODZIEMIACH KLASZTORU RADZIEJOWSKIEGO

Po wieloletnich remontach i renowacjach naszej Świątyni Franciszkańskiej, przyszedł czas na jej podziemia. Dotyczy to krypty pod ołtarzem Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, w której znajdują się resztki pochówków zebrane z podziemi całego kościoła. Najstarsze z nich najprawdopodobniej sięgają XVII w. więc tym interesującym historycznie i kulturowo pracom towarzyszy dreszczyk „detektywistycznej” emocji.

W lutym br. Kujawsko - Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu - Delegatura we Włocławku, zatwierdził wniosek O.O. Franciszkanów o wydanie pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych, z ustalonym terminem rozpoczęcia prac 17 czerwca. Wnioskodawca: Klasztor Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych w Radziejowie, w uzasadnieniu wniosku opisał:

„Planowane badania ratownicze w krypcie pod ołtarzem Matki Bożej Nieustającej Pomocy mają na celu zabezpieczenie i zapewnienie godnego miejsca pochówku szczątków kostnych znajdujących się w jej obrębie, zabezpieczenie i skatalogowanie ewentualnych zabytków ruchomych lub trwałych elementów grobowych oraz ustalenie sytuacji stratygraficzno - chronologicznej znaleziska. Analiza architektoniczna krypty może stać się wstępem do dalszych badań, pozwalających na dokładne odtworzenie historii założenia oraz pozwoli na opisanie wniosków konserwatorskich dotyczących właściwego zabezpieczenia niniejszych relikwii architektury sakralnej.



Pozytywnie został rozpatrzony także wniosek o. gwardiana Krzysztofa Tarnowskiego o dofinansowanie badań archeologicznych ze środków będących w dyspozycji Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na sumę 5 tys. złotych.

Zadanie to ujęte jest we wniosku jako: „badania archeologiczno - antropologiczne krypty zlokalizowanej pod ołtarzem Matki Bożej Nieustającej Pomocy Kościoła Franciszkańskiego p.w. Znalezienia Krzyża w Radziejowie Kujawskim”.

„Etapem wstępnym prac będzie szczegółowa inwentaryzacja przestrzena bryły kościoła wraz z kryptą, prowadzona z wykorzystaniem technik 3D (skaning laserowy). Potem nastąpią badania terenowe:

1. Przeprowadzenie niezbędnych prac porządkowych w krypcie
 - a. usunięcie zasypiska wewnątrz krypty
 - b. zabezpieczenie i skatalogowanie ewentualnych zabytków ruchomych oraz

trwałych elementów grobowych; w tym ewentualnych relikwii trumien, sarkofagów

- c. zabezpieczenie materiału kostnego
- d. doczyszczenie murowanych elementów architektonicznych poprzez szczotkowanie licowych partii ścian
2. Sporządzenie analizy architektonicznej krypty w formie opisowej i fotograficznej
3. Analiza antropologiczna ludzkich szczątków kostnych odkrytych w trakcie prac badawczych
4. Konserwacja ewentualnych elementów wyposażenia grobów
5. Pobranie próbek zapraw do analizy specjalistycznej

Po zakończeniu prac nastąpi opracowanie ich wyników, a konkretnie: „sporządzenie dokumentacji naukowej z przeprowadzonych czynności historycznych, archeologicznych, antropologicznych i architektonicznych (w tym kwerenda źródeł historycznych) oraz wykonanie sprawozdania z badań terenowych.”

W uzasadnieniu wniosku zapisano:

„Plac zlokalizowany przy północno - wschodnim narożniku Rynku został przekazany Zakonowi Franciszkanów przez ówczesnego księcia brzesko - kujawskiego Władysława Łokietka już w 1298 r. Kościół p.w. Znalezienia Krzyża Świętego został jednak przez niego wzniesiony dopiero po ponad 30 latach, a następnie przekazany Zakonowi Braci Mniejszych Konwentualnych, przybyłych tu z Krakowa.

Najstarsza budowla była murowana, jednakże do dnia dzisiejszego zachowały się jedynie jej fragmenty w postaci gotyckiego portalu i ostrołukowych okien w jednej ze ścian prezbiterium. Ok. 1526 r. świątynię niemal doszczętnie strawił pożar, po którym budowlę wyremontowano i odbudowano z wykorzystaniem drewna, wznosząc arkadową wschodnią ścianę prezbiterium. Kolejne pożary wielokrotnie trawiły budynek - kolejno w XVII i XVIII w., a następujące po nich odbudowy i przybudowy znacząco zmieniły jego pierwotną bryłę. Obecny, murowany kościół, posadowiony na rzucie litery L zbudowano na przełomie XVIII i XIX w. W latach 30-tych XX. przeprowadzona została jego gruntowna renowacja, jednakże pożar, jaki wybuchł w zakrystii w 1968 r. strawił dwie cele i przedwojenną podłogę prezbiterium, która zastąpiona została posadzką marmurową.

Współczesne prace renowacyjne doprowadziły do odsłonięcia wnętrza zasypanej krypty pod ołtarzem Matki Bożej, w której zarejestrowano rozwleczone, przysypane piaskiem i gruzem kości ludzkie i fragmenty trumien. Jednym z pracowników merytorycznych uczestniczących w badaniach będzie wykwalifikowany antropolog i archeolog - dr Alicja Drozd-Lipińska, która zabezpieczy i przeprowadzi analizę antropologiczną zebranych szczątków kostnych. Ponadto wykonana zostanie dokładna geodezyjna inwentaryzacja kościoła z wykorzystaniem skaningu laserowego, dzięki któremu uzyskane zostaną dane przestrzenne, dokładnie opisujące bryłę budowli. Jak do tej pory analogiczny plan kościoła nie był nigdy wykonywany. Założenie klasztorne nie posiada też własnej monografii, a sam obiekt - poza wstępnymi badaniami georadarowymi, wykonanymi w 2018 r. przez firmę Magrennet Krzysztof Jędrzejczak, nigdy nie był przedmiotem badań terenowych o charakterze archeologiczno-architektonicznym. Analizy georadarowe wykazały obecność częściowo zasypanych



przestrzeni zlokalizowanych pod bryłą kościoła oraz istnienie pierwotnego (?) fundamentu świątyni. Planowane badania ratownicze mają na celu zabezpieczenie i zapewnienie godnego miejsca pochówku szczątków kostnych, zabezpieczenie i skatalogowanie ewentualnych zabytków ruchomych lub trwałych elementów grobowych oraz ustalenie sytuacji stratygraficzno - chronologicznej znaleziska. Analiza architektoniczna krypty może stać się wstępem do dalszych badań, pozwalających na dokładne odtworzenie historii założenia oraz pozwolić na opisanie wniosków konserwatorskich dotyczących właściwego zabezpie-



czenia niniejszych relikwów architektury sakralnej.”

Tak więc, prace wewnątrz radziejowskiego Sanktuarium Matki Boskiej Nieustającej Pomocy i na jego południowej, zewnętrznej ścianie trwają, a my, z ogromnym zainteresowaniem czekamy na ostateczne wyniki prac i końcowe opracowań badań.

Alina Wojciechowska

Co słyhać w Stowarzyszeniu SUBICERE?

Spotykamy się, działamy, prowadzimy terapię naszych podopiecznych i... planujemy zajęcia wakacyjne.

Za nami wiosna, a więc: Dzień Mamy, spotkania z przyrodą i układanie wieloelementowych puzzli. Przed nami lato- czyli wyjazdy, spotkania w plenerze, zooterapia. Ale na razie nie chcemy zapeszać, więc o tym, czy i jak udało się zrealizować nasze plany- w numerze jesiennym naszej miejskiej gazety.

Na czas kanikuly życzymy czytelnikom Radziejowianina dobrego odpoczynku, pogody i humoru. Zapraszamy na nasz facebookowy fanpage- tam zamieszczamy fotorelacje z naszych bieżących działań. Do zobaczenia

Jadwiśka Szyszkowska-Jankowska



Na nieboskłonie

Jak co roku jednym z najbardziej widowiskowych zjawisk na nocnym niebie są Perseidy.

Perseidy to jeden z najbardziej regularnych rojów meteorów, którego orbita przecina się każdego roku z orbitą ziemską w dniach od 17 lipca do 24 sierpnia. Znane są one także jako "Izy świętego Wawrzyńca".

Maksimum roju Perseidów w 2021 roku wypada w nocy z 12 na 13 sierpnia. W tym roku warunki do obserwacji będą dobre, ponieważ 8 sierpnia 2021 roku będzie mieć miejsce now Księżyc, więc przez kilka następnych dni Srebrny Glob nie będzie świecić jasno. Przy dobrych warunkach obserwacyjnych można dostrzec nawet ponad 100 meteorów na godzinę.

Jak obserwować Perseidy?

Przed obserwacjami warto poświęcić kilkanaście minut na dostosowanie naszego wzroku do warunków otoczenia, z każdą minutą niebo wyda się Wam jaśniejsze.

Obserwacje zaczynamy od sprawdzenia pogody. Zdecydujcie się na obserwację Perseidów tylko w przypadku, gdy będzie dobra pogoda.

Nocą temperatura spada a nieruchomy obserwator jest narażony na szybkie wychłodzenie, dlatego weźcie ze sobą polar, kurtkę, termos z ciepłą herbatą lub kawę.

Wybierzcie miejsce obserwacji. Miejsce obserwacji powinno być daleko od źródeł „zanieczyszczenia” światłem.



Wybierzcie odpowiednią pozycję do obserwacji. Meteory najlepiej obserwuje się z pozycji leżącej lub półleżącej. Dlatego do obserwacji przygotujcie leżak, koc, itp.

Miejsce obserwacji zjawiska na niebie: musicie odnaleźć tzw. radiant roju, czyli miejsce z którego wydają się wychodzić meteory. W przypadku Perseidów znajdziecie go nad północno - wschodnim horyzontem, w gwiazdozbiornie Perseusza

Starajmy się objąć wzrokiem jak największy obszar nieba zlokalizowany w pobliżu gwiazdozbiornie Perseusza.

Życzę udanych obserwacji - T. Gadzinowska

Dzień Dziecka w „eRDeKu”

Z okazji Dnia Dziecka w RDK-u gościliśmy młodzież z Miejskiego Zespołu Szkół w Radziejowie. Przygotowaliśmy dla nich ciekawe zajęcia: gry i zabawy wirtualne, gry planszowe, pokaz filmowy oraz warsztaty ceramiczne prowadzone przez Pawła Śrubasa. Młodzież z zapalem ugniatała, walcowała glinę, tak by nadać jej odpowiedni kształt. Pan Paweł udzielał instrukcji, odpowiadał na pytania. Powstały piękne kubki, które następnie zostały wypalone w specjalnym piecu. Podczas obchodów Dnia Dziecka młodzież w RDK-u świetnie się bawiła, a warsztaty ceramiczne dały dużo satysfakcji.



Wiosna i lato w „muzyku”

Gdzie chodzisz do szkoły popołudniami? Chodzę do „muzyka”. „Muzyk” to potoczna nazwa Szkoły Muzycznej I stopnia w Radziejowie. Pomimo tego, iż przesłuchania już się odbyły to jeszcze przez kilka dni można zapisać się do tej bardzo nietypowej szkoły. A dlaczego nietypowej? Oto trzeba spytać już samych uczniów.

Przełom wiosny i lata to gorący czas w życiu uczniów, nauczycieli i ich rodziców. Po pandemicznej rzeczywistości pojawiły się możliwości dla młodych wykonawców do występów konkursowych. Nasz uczeń z klasy fortepianu p. Dariusza Jaskrowskiego - Nikodem Wolański, zdobył III nagrodę na I Ogólnopolskim Konkursie „Co nam w duszy gra” w Rudzie Śląskiej, który odbył się 8-10 czerwca. Ten sam uczeń brał również udział w prestiżowym konkursie pianistycznym „Roztańczony fortepian” organizowanym przez Zespół Szkół Muzycznych w Inowrocławiu oraz Centrum Edukacji Artystycznej. Natomiast 11 czerwca odbył się I Szkolny Konkurs Pianistyczny w naszej filii w Wierzbinku. Jest to nowa forma konfrontacji muzycznych klas fortepianu. Dużym sukcesem zakończył się też udział naszych uczennic w IV Ogólnopolskim Konkursie „Talenty skrzypcowe 2021” w Poznaniu. Skrzypaczki z kla-

sy skrzypiec p. Malwiny Miękoś zdobyły: Anna Chmielewska III nagrodę, natomiast Lena Mrówczyńska wróciła z wyróżnieniem. W maju p. Joanna Koralewska, p. Ewa Orłowska oraz p. Kamila Sikorska przygotowały uczennice na III Międzyszkolne Przesłuchania klas skrzypiec i altówki w Górsku. II miejsce uzyskała Nadia Gołębiwska a wyróżnienia Julita Urycka, Oliwia Ignasiak, Marta Kińska, Gabriela Pawłowska i Natalia Józefiak. Pani Anna Stefańska-Witkowska przygotowała uczennicę – Nikolettę Kubiak do IX Wiosennego Konkursu Fletowego w Gorzowie Wielkopolskim. Nasza uczennica uzyskała III miejsce a akompaniator p. Weronika Serocka – wyróżnienie za akompaniament. W kwietniu odbył się III Konkurs Muzyki Filmowej w Czernikowie. Nasi uczniowie Alicja Szewczyk i Michał Wiśniewski z klasy fortepianu p. Marceła Maniewskiego zdobyli I miejsce w kategorii zespoły, a na drugim miejscu, w tej samej kategorii znalazły się: Łucja Galczak, Marta Kińska i Gabriela Pawłowska.

Dopelnieniem tych licznych sukcesów będą Letnie Kursy muzyczne, co roku organizowane w naszej szkole, na które już teraz serdecznie zapraszamy.

Powitanie lata Plenerowym Kinem Letnim

Radziejowski Dom Kultury zaprosił mieszkańców na tzw. „radziejowskie błota” na powitanie wakacji Plenerowym Kinem Letnim. „Plenerowi widzowie” mieli okazję obejrzeć dwa filmy: dla młodszych: „Śnieżka i fantastyczna 7” oraz film dla starszych odbiorców „Gotowi na Wszystko. Exterminator”. Po frekwencji jaka miała miejsce się tego dnia nasuwa się jedno spstrzeżenie - warto w przyszłości koontynuować tego rodzaju seanse filmowe!



XVII Radziejowski Bieg Południowy

W dniu 19 czerwca 2021 roku odbyła się przełożona z roku 2020 siedemnasta edycja Radziejowskiego Biegu Południowego. W postpandemicznej sytuacji oraz przy 32 stopniowym gorącym dniu na trasę wystartowało 117 zawodników. Wśród uczestników było 11 mieszkańców naszego miasta.

Pierwsze trzy miejsca panów:

1. Ratajczyk Przemysław (TKKF Kolarz Bydgoszcz) – czas 0:37:20
2. Kunecki Dariusz (WKB Maratończyk Włocławek) – czas 0:38:29
3. Gregor Błażej (1 BLWL Inowrocław) – czas 0:38:45

Pierwsze trzy miejsca pań:

1. Nowakowska Anna (Inowrocław) – czas 0:41:14
2. Szymańska Malwina (Rozbiegana Kruszwica) – czas 0:46:56
3. Sak Joanna (DRUŻYNA SZPIKU Inowrocław) – czas 0:47:39

Najlepsi Panowie – Radziejowianie:

1. Płotka Michał (Radziejów) – czas 0:38:48
2. Kuczek Piotr (KS ZRYW Radziejów) – czas 0:39:00
3. Lewandowski Jacek (KS ZRYW Radziejów) – czas 0:45:05

Najlepsze Panie – Radziejowianki:

1. Kuczek Monika (KS ZRYW Radziejów) – czas 0:57:34
2. Petrykowska Katarzyna (Radziejów) – 1:03:56
3. Koźmińska Anna (KS ZRYW Radziejów) – 1:05:17

Klasyfikacja drużynowa:

1. WKB Maratończyk Włocławek
2. KS ZRYW Radziejów
3. BSPK TEAM

Szczegółowe wyniki na stronie – www.biegradziejow.pl



Z żałobnej karty...

W czerwcu br. odszedł od nas Włodzimierz Surdyk - wokalista i lider lokalnego zespołu muzycznego Malina Blues Band. Jest to niepowetowana strata dla radziejowskiego świata muzycznego jak i dla całego Radziejowa.

Włodzimierz Surdyk zwany przez znajomych „Wołodia”, swój ostatni koncert dał 12 czerwca (tydzień przed tragiczną śmiercią) podczas imprezy „Koncert charytatywny dla Bruna Szynkowskiego” w Radziejowskim Domu Kultury.

Będzie nam Cię brakowało. Spoczywaj w pokoju przyjacielu...

